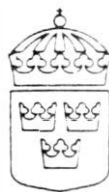

Motion till riksdagen

1989/90:N234

av Carl Frick (mp)

Stöd till närbutiker

Mot.
1989/90
N234–236

”Att kunna handla i närheten av bostaden är viktigt!” Det blir allt vanligare att dagligvarubutiker i och i närheten av bostadsområdena läggs ner. I handeln koncentreras till ett fåtal större köpcentra ofta utanför tätorterna. Att så kan ske beror bland annat på att ett fåtal mycket stora och kapitalstarka affärskedjor styr utvecklingen i denna riktning. Små lokala butiker får svårt att hävda sig i konkurrensen – deras fasta kundkrets kommer mer och mer att bestå av äldre människor med lägre köpkraft och köpbehov.

Lokalisering av stora köpcentra utanför tätorterna leder till att man behöver bil för att kunna ta sig till affärer för att klara grundläggande inköp. Detta är en olycklig utveckling som medför att vi får en ökad miljöförstöring på grund av utsläpp och buller. En annan negativ konsekvens är att småbutikernas nedläggning utarmar bostadsområdena och gör dem mera livlösa.

För äldre och handikappade innebär det problem att kunna klara den dagliga livsmedelsförsörjningen på egen hand. De tvingas att begära samhällets hjälp med transporter och inköp. Förutom att personalsituationen inom hemtjänsten i kommunerna är svår medför butiksnedläggningarna ökade samhällskostnader.

Människors valfrihet inskränks med hjälp av företagsekonomiska kalkyler, som på inget sätt inkluderar samhällskostnaderna. Att tvingas bli beroende av samhällets hjälp upplevs som en inskränkning av den egna suveräniteten. Till detta kommer en viktig social aspekt. Närbutiker fyller en viktig social funktion och bidrar på detta sätt till mänskliga kontakter och tillfredsställelse.

Samtidigt är det så att vi inte kan begära att affärsinnehavare skall driva sina affärer av sociala skäl.

Eftersom den här beskrivna utvecklingen är olycklig och bidrar till ökade samhällskostnader vore det bättre att försöka ta fram ett samhällsstöd direkt till närbutiker i glesbygder och också i städerna. Kostnaderna för detta stöd skulle troligen inte överstiga de samlade kostnaderna för hemtjänst och färdtjänst för de människor som måste utnyttja dessa tjänster för att få hjälp med dagligvaruförsörjningen. De humanitära och sociala vinsterna är betydande och de skall man inte bortse ifrån.

Det är rimligt att de företag som bidrar till de ökade samhällskostnaderna också är med och betalar för den extra skattebelastning som de förorsakar. Någon form av lägesavgift borde övervägas.

Hemställan

Mot. 1989/90

N234

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det skall tas fram ett system för stöd till närbutiker, som leder till att miljöslöseriet minskar och att de lokala sociala kontakterna kan bibehållas och samhällskostnaderna minskar,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det skall tas fram ett system för avgifter för att täcka de ökade samhällskostnader som butikskoncentrationen medför.

Stockholm den 22 januari 1990

Carl Frick (mp)